

Lenka Liberská Paul Éluard mezi dvěma múzami

Bakalářská práce

Posudek vedoucího práce

Autorka se ve své bakalářské práci zaměřuje na dvě inspirátorky Éluardovy poezie, Galu a Nusch, a snaží se rovněž odpovědět na otázku, zda se u Éluarda objevuje „jednotná představa“ ženy-múzy. Zamýšlí se nad věčným problémem hledání ideálu stále stejného, tedy jaksi subjektivního, osobního, soukromého či niterného pohledu básníkovy téměř nebo zcela bez ohledu na předmět této vize, nebo naopak zda vnější svět do básníkovy snu vstupuje, zásadně ho ovlivňuje, podněcuje případně přetváří a snad i nějak determinuje. Za druhé se nabízí otázka, kterou si Lenka Liberská opakovaně klade, zda je na konceptu múzy něco surrealistického nebo naopak zda jde o postoje, sny, touhy a představy obecně lidské. Budiž řečeno, že vedení zdravým úsudkem, musíme patrně dojít k závěru, že pravda je někde mezi všemi těmito konstatacemi a zároveň je jejich souhrnem.

Pokud jde o teoretickou část, jeví se tento přehled – a ani tomu nemůže být jinak – jako poněkud povšechný, tedy obecný a v jisté ohledu tedy nutně zjednodušující, neboť postihnout „ženu jako inspirační zdroj v historii“ na třech stranách textu je zhora nemožné. Na obranu autorky práce uvádím, že o to jí patrně ani nešlo a že jde prostě o úvod, v němž se připomíná antika, středověk, renesance a pak rovnou „absolutismus a 18.století“. Existují také ovšem jisté věčné, rekurentní postoje, vzorce chování, jež se proměňují jen velmi pomalu. Zároveň však také nesporně platí, že struktura společnosti se proměňuje a že žena jakožto taková prostě neexistuje, a totéž platí o muži. Záleží také na prostředí, na tradici, na společenském postavení apod. Autorka je si toho vědoma, když v závěru kapitoly o ženě jakožto múze v surrealismu správně dovozuje, že „ačkoli se na první pohled může zdát, že surrealisté přichází (*sic!*) s novým pohledem na ženu, natolik se neliší od předchozího vnímání.“ (s.11).

Za nejzdařilejší část práce považuji ty kapitoly v tzv. praktické části, v nichž se autorka zabývá konkrétními Éluardovými texty, tedy odrazem obou inspirátorek v poezii. I zde Liberská dospívá k závěru, že „Éluard měl jakousi obecnou osobní představu ideálu ženy“ (s.20). Posléze autorka přistupuje k odrazu (či zrcadlení) Galy a Nusch u Éluarda, zjišťuje, že jejich obraz se proměňuje, nikoli však zásadně, jak tomu v milostné poezii bývá od Ronsarda k Apollinairovi, až se někdy zdá, že se do něj básník projektuje víc než je zdrávo a že objekty jeho zbožnění jsou skoro zaměnitelné. Zabývá se tématickými či motivickými podněty (světlo, evokace očí, tváře atd.), jež nás maně přivádějí například ke Catullovi nebo k Písni písní. To přivádí Éluarda k úvahám o „individuální“ ženě (s.29), aby nakonec dospěl k představě „univerzální“ ženy (s.33).

Pokud jde o záležitosti formulační případně stylistické, je práce Lenky Liberské napsána celkem korektním jazykem, až na některé neobratnosti typu „z námi vybraných pasáží“, s.40, nehezká slovesa „upozaďovat“, „zviditelňovat“, chybné skloňování zájmena „jenž“ apod.), jež jsou vyznačeny v textu.

Závěrem: autorka prokázala schopnost analytického přístupu k textu a kritického přístupu k obecným tezím, pracuje s bohatou sekundární literaturou. Volba tématu je

přínosná, závěry vyplývají organicky z úvodních hypotéz. Z těchto důvodů doporučuji práci k obhajobě a navrhuji hodnocení výborné nebo velmi dobré.

V Praze

doc. Aleš Pohorský